

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 20.

V Ljubljani, v soboto 19. maja 1900.

Letnik V.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne. — **Naročnina** je za vse leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrt leta 2 K. Vsaka številka stane 14 vin. — **Dopisi** pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamacije in ožnanila** se pošiljajo upravnistvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravnistvo sta v Ljubljani, **Gradišče štev. 15**. Uradne ure od 9—12 ure dop. — **Ožnanila** se računajo po navadni ceni.

Avstrijska politika v Pešti.

(Izvirni dopis z Dunaja)

Središče avstrijskega političnega življenja je bilo tekoči teden življenje v Pešti. Ondi so se zbrali delegati Avstro-Ogerske države in ondise je določila kvota, koja bodo dežele naše plačevale za skupno potrebnost. 12. t. m. so se zbrali naši delegati v avstrijski palači za delegate in si izvolili načelnika državno-zborske desnice viteza Javorskega za predsednika ter določili proračunski in peticijski odsek. V proračunskem odseku sedi delegat za Kranjsko Ivan Vencajz, kateri je prevzel poročilo o Bosni.

V nedeljo 13. t. m. se je vršil cesarski sprejem avstrijske in ogerske delegacije. Narodne noše in obleke vojaških ter civilnih dostojanstvenikov so nadvladale, francoski frak je bil v manjšini. Načelnika delegacij vitez Javorski in ogerski pl. Szilagyí sta skoraj v enakih besedah pozdravljala cesarja, razliko je bilo opaziti le v tem, da je Oger zatrjeval, da temelji navdušenost za trozvezo v ljudstvu, pl. Javorski je pa splošno poveljeval trozvezo. Vse je bilo tako izborna uprizorjeno, kakor da je bilo priučeno. Cesar je odgovoril obema delegacijama jednako in v malih besedah povdarjal, da trozveza obstoji in da so razmere z rusko državo osobito z ozirom na balkansko vprašanje najboljše.

Na to je vladar prijazno vsakega delegata ogovoril in se splošno zanimal posebno za deželne zборе in njihovo delovanje. Napram Čehom je povdarjal, da je skrajni čas, da se prične delovanje v državnem zboru in da naj Čehi, ker se jim ne bo zgodila krivica, pokažejo zdaj dejansko svojo lojalnost.

Pri kranjskem delegatu Vencajzu se je zanimal cesar, kako je Ljubljana prestala posledice potresa. Nato je delegat odgovoril, da se je mesto na zunaj popravilo, da bo pa težko samopremagalo gospodarske posledice potresa.

V ponedeljek 14. t. m. je zboroval proračunski odsek in pri tem zborovanju je pojasnil skupni minister zunanjih zadev grof Goluchovski položaj zunanje politike, rekoč, da so razmere za Avstrijo iste ostale, kakršne so bile pri zadnjih delegacijah. Trozveza in pa prijateljske razmere z rusko državo zagotavljajo mir na vse strani.

Čeh Slama je izjavil, da bodo Čehi glasovali proti proračunu, ker ne zaupajo ministru grofu Goluchovskemu in tudi ne avstrijski zunanji politiki, ter je napadal ministra, da je on s svojim vplivom odstranil Badeni-ja in Thun-a in sodeloval pri odstranitvi jezikovnih naredb.

Poljak grof Dziedudsycki je slavil ministra kot uzor avstrijskega politika. Temu sta se pridružila tudi delegata dr. pl. Kolzovski in dr. pl. Demel. Vladna predloga je bila na priporočilo poročevalca markija Bacquehema z osmimi glasovi proti glasu Čeha Slame sprejeta in s tem seja končana.

Kakor delegacija kaže, stojijo Čehi osamljeni. Svetovati bi jim bilo kar najodločnejše, da naj popuste samomorno politiko obstrukcije in si zagotovijo pri svojih zaveznikih dejanske podpore. Desnica jih gotovo ne bo zapustila, ako jej izroče svoje težnje, sicer si pa posledice morejo sami proračunati, osobito ker so cesarjeve besede: „da se vsled te obstrukcije ne bo ministerstvo umaknilo“, odločilne.

V ponedeljek 14. t. m. je zborovala tudi kvotna deputacija v Pešti. Večina je določila, da bodo plačevali Ogrje le 34,4% skupnih potrebščin, — avstrijske dežele pa 65,6%, — predlog poslanca Povšeta, kateri je zahteval 35% od Ogrov, je ostal v manjšini. Tako so prvi dnevi politike v Pešti končani. Nas niso nikakor zadovoljili. Dve vprašanji sta ostali nerešeni, in to je pomenljivo.

Časopisi so pisali, da se bodo pogajanja med Čehi in Nemci v Pešti nadaljevala. To se pa ni zgodilo, o tem tudi nista imenovana faktorja niti mislita, kar tudi treba ni, ker se morejo Čehi le z vladno poravnati. To vprašanje se tedaj ni rešilo, in zagonetka ostane tudi, iz katerega vzroka da je minister Goluchovski tudi površno, tako kratko podal svoje pojasnilo sedaj, ko je svet pričakoval senzacionalnih pojasnil.

Potovanje cesarjevo v Berlin, napredovanje generala Roberts-a proti Burom, volitve v občinski zastop pariski za časa svetovne razstave, prijateljstvo, ki se razvija med Italijo in Črnogoro, so vsekako politična dejstva, ki dajejo ministru priložnost pokazati svojo govorniško nadarjenost, a minister je uporabil najboljše sredstvo govornika: on je o vsem tem — molčal.

Kranjsko liberalno učiteljstvo in njih glasilo.

Zabeležili smo nedavno v „Slov. Listu“ izjavo naučnega ministra, da naj se učitelji zahvalijo v prvi vrsti svojim časniškim zastopnikom, ako jim izginjajo prijatelji in ako učitelji še tako kmalu ne dosežejo urejenja plač. Te besede posebno veljajo za kranjske učitelje. V Ljubljano se je po vsakovrstnem pritiskanju na kljuko pririlo dvoje ali troje učiteljev, kakršnih bi se mnogo lahko dobilo, in še boljnih, po gorskih vaseh. Ker so ti učitelji srečno preskočili mnogo sposobnejših tovarišev, postali so prevzetni in hočejo komandirati. Ako se kdo izmed stanovskih tovarišev le drzne storiti kak korak, ki njim ni všeč, zlasti če noče držati v politiki z liberalno, ali pa vsaj z mokraško bando, posade ga na sramotno klop v „Učit. Tovarišu“ ali pa v „Slov. Narodu“. Terorizem je dosegel že tako višino, da si še celo učitelji, ki trde, da so možje, ne upajo več dihati, ampak le potrpežljivo pričakujejo, kdo bo temu na pravil konec.

Veliko učiteljev, ki so doslej k vsemu prikimavali, je ta „parlament“ preslepil z obeti, da je treba biti se s klerikalci, ker bodo učiteljstvu potem v zahvalo plače zvišali liberalci, ki imajo večino v kranjskem deželnem zboru. Cele koše predlogov so tedaj nanosila učiteljska društva na staro strelišče, toda — o vanitas vanitatum! — prirčno ljubljani slovenski liberalci so rekli: „Pretirane zahteve!“, ž njimi zvezani liberalci pa, kakor minister Gregor — nič! To je bil dvakrat nič, kajti še norčeval se je referent Višnikar v deželnem zboru iz učite-

Troje izvirnih plagiatov.

1. Nande ali Gropa.

Ko je „poštenu literat“ Govekar preoblačil Jurčičeve „Rokovnjače“, da so mogli na oder, ga je najbolj zanimal Nande ali Gropa in „v žepu roka od tacega otroka, ki je iz materinega telesa izrezan in ki posušena na brinjevem ognju Rokovnjače varuje, da se znajo nevidne narediti, kadar jim se najhuje godi.“*) Kam je prešla ongava roka, živ krst danes ne ve. Pri sodnji v Kamniku je ni, v stari kolovški graščini tudi ne. Nevidnega se pa zna narediti „poštenu literat“ Govekar, kadar se mu najhuje godi. Zastonj je klical Koblar: „Oj, ti cesarski junak, ki si medicino študiral in boš zdaj „ajnrupal“, pokaži se izza grma in stopi na plan! Posnemaj vender sv. Jurija, čigar življenje in smrt si tako natanko opisal — „kakor nam poroča zgodovina“ — po Valvasorju, in pridi na dan, da boš videl § 493.“ — Vse klicanje in

iskanje je bilo zastonj. Govekar se je naredil nevidnega.

2. Turnir med Podkrimskim možem in izanskim kmetom.

„Kaj bosta vidva, Pegam in Lambergar, kaj boš ti, Krimski mož, in tvoj boj na Ižici, pogledite Fr. Govekarja-Podkrimskega, ki gre na boj proti izanskemu kmetu za literarno prvenstvo!“ — tako je govoril „fajhtnih“ očij pesnik Engelbert, ko so pozno v jutro pred Perlesom slovo jemali od Podkrimskega moža prijatelji literati. Junakov stulphut kaže moderno secesijsko, kakršna se še ni videla pri nobenem turnirju. Šarec nevoljno rezgetá. Pod „Narodno kavarno“ še en „štamperle“ in potem hajdi po Ižanski cesti skok na skok, dokler je — suha. Pa, oj gorje! To večno deževje je slavno cesto pogreznilo v Ižansko morje, šarca je pa pozabil s tekočim „malcem“ nakrmiti Perlesov konjar Juraj. Šarec plava, plava, a opešajo mu moči, šarec klone glavo in utone . . . „Zgodovina nam poroča“, da se je rešil junak Podkrimski. Ali, kaj naj opravi proti kmetu, ki ga že čaka

pod soneškim gradom, sedeč na potomki tiste iskre mule, kateri so bili Turki na rep navezali Pogibljeve deklice! — „Narodov“ šefradakter namigne svojemu junaku, naj se uda in napravi poravnavo. Pogodbo je zabeležil novoizvoljeni svetnik in notar Plantan. Glasi se: „Mi Fr. Govekar-Podkrimski pripoznavamo, da smo l. 1892., ko smo postali slušatelj medicine na Dunaju (vsled človeške slabosti smo zapisali v „Narodu“, da smo bili tisto leto le gimnazijec), priobčili v „Vrtcu“ Ižanske pripovedke, čisto narodno blago, ki bi bilo lahko tudi naše, ko bi ne bilo nikdar na svetu Valvasorja in tega izanskega kmeta; item potrjujemo, da je ta kmet lahko nastopno pripovedko plagiral, ali pa celo izboljšal; item beležimo, da so za razsodnice te najine pravde, ki cel svet zanima, določene one gospice višje dekliške šole, o katerih se je „Narod“ nedavno zlagal, da so letos dobile „ta suho“, in da se jim torej predloži v razsojo glede plagiatovstva ona pripovedka, kateri sem jaz dal naslov „Sv. Lenart“, izanski kmet pa naslov „Rešene deklice“. Transumpt se glasi de verbo ad verbum:

*) Jurčič: Rokovnjači. Ljublj. Zvon I., str. 5.

jev, češ da hočejo imeti dobro plačo in poleg plače še po 2100 K na leto, da hočejo biti aktivni in upokojeni ob enem ter takó uživati aktivitetne priklade in pokojnine. To je bil curek hladan, hladan, na glavice bistre, ki so kovalе prošnje!

Jako zanimivo je pa gledati pri tem porazu učiteljske politike zvijanje „Učiteljskega Tovariša“. Razkazovanje popolne nezmožnosti njegovih očetov za politiko se je razodelo precej v 14. številki. Radi bi bili hudi, pa ne vedo, na koga naj bodo hudi. S pestjo bi radi nekoga tolkli, pa buškajo le sami sebe po glavi s kopami nasprotujočih si fraz in malo logičnih nestvorov. Slednjič se spomnijo, da ima liberalno učiteljstvo še veliko moč v rokah, katero bode razvilo pri prihodnjih deželnozborskih volitvah. A kako? Zakaj? V blagor domovine? Ne! „Zahtevali bomo, da tisti, ki hoče, da ga voli učiteljstvo, v prvi vrsti obljubi, da bo posvetil svoje najboljše moči povzdigi našega šolstva in pravični uravnavi naših piškavih pravnih razmer“. Takó „Tovariš“.

No, preklicano nizko je moralo pasti to novodobno šolstvo, ker bodo morali deželni poslanci — Bog jim daj dobro! — posvetiti vse svoje najboljše moči, da je malo vzdignejo, kajti učitelji so se skazali, po nazorih liberalcev, za to nesposobne. Govekar se podpisuje v narodu Asmodi, kdor je pa zmašil zadnjega „Učit. Tovariša“ skupaj, bi se pa lahko podpisal Prismodi. In vrh tega še zagotovilo v istem listu: „Tovariš“ ne more drugače pisati, nego piše, sicer bi ne zadostoval velikim nadjam, katere smo nanj stavili, sicer bi bil duhovniški list“. Koliko časa bodo še pametni učitelji, kakršnih je precej na Kranjskem, mirno gledali glumače, ki skačejo okoli „Učiteljskega Tovariša“ in neizmerno škodujejo učiteljstvu ugledu?

Izvirni dopisi.

Iz Bele krajine, 17. maja. (To in ono.)

Odkar je hotel ovekovečiti neki metliški „Bur“ pred kakim poldrugim mesecem v listu naših pomilovanja vrednih, prostomišljajških poluomikancev svoje ime s tem, da je skoval v potu svojega obraza poleg liberalcem običajnih, osebnih napadov, še par zlaganih, izmišljenih škandalov, kar ni miru na Belokranjskem. Naj je človek že kjerkoli, ali v mestu ali vasi, povsod ga nadlegujejo sitni radovedneži z vprašanjem: kdo je pač oni zloglasni „Bur“? Različna so bila ugibanja; najboljši odgovor je pa menda onega, ki je dejal: oni „Bur“ je ali tisti, kojemu je priložila ob mesečnem svitu meseca februarja lanske leto njegova „boljša polovica“ od vsake strani par gorkih zaušnic, ali je pa tisti, ki kali svojim sosedom ob velikonočnih praznikih nočni mir s tem, da preteplje in podi z vatlom v roki svojo življensko družico po mestnih ulicah.

Druga znamenist iz Belokrajine je pa ta, da so dobili v Metliki nove hišne „numare“. Tablice so bele, obrobljene so rudeče, „numare“

so pa črne in sicer samoarabske. Sedaj bi baje dobili v Metliki radi še tudi imena ulic, a so v nemali zadregi, kako naj bi se nazivljala ta ali ona ulica. Največjo preglavico jim dela menda imenovanje trga poleg župne cerkve. Nekateri so predlagali v zasebnih pogovorih, da bi bilo za ta prostor najprimernejše ime „Podrtija“. Od gospoda župana Jutraža, ki bode izvoljen — kakor se čuje — načelnikom olupševalnega odseka za mesto Metliko, mi po vsej pravici trdno pričakujemo, da se ne bode prav nič ustavljal temu imenu.

Ker se pa že ravno mudim v Metliki, hočem še to povedati, da niso še pričeli graditi mestnega mlina. Prihodnji vodja mlina, g. Smrček, pa že komaj čaka službe. Ali ni to hudo?

V Črnomlju se je ponesrečil pri snaženju altarja v župni cerkvi mežnar Junko tako, da je umrl vsled tega v nekaj dneh.

Vreme zelo nagaja letos tudi po Belokranjskem. Dan na dan gre dež. V nekaterih krajih je bila že tudi toča.

Konečno naj omenim še malo verjetno novico, da hoče baje več belokranjskih občin imenovati okrajnega glavarja črnomaljskega gosp. Oreška svojim častnim občanom. Bržkone je ta vest pa le želja nekaterikov. Sploh so pa belokranjski župani že toliko narodni možje, da ne bodo volili častnim občanom nobenega, ki ni naš.

Politiški pregled.

Naš cesar na potovanju. Cesar Franc Jožef pojde še enkrat na Nemško, in sicer dne 1. julija v Monakovo k poroki princa Ruprechta in nadvojvodinje Gabrijele.

Poroča avstrijskega prestolonaslednika nadvojvode Frana Ferdinanda z grofico Sofijo Chotek se bo torej izvršila. Otroci tega zakona pa ne bodo imeli nikakih pravic do avstrijskega prestola, ker habsburžanski hišni zakon določa, da so otroci prestolonaslednika le tedaj opravičeni za prestolonasledništvo, ako je njihova mati po rodu jednaka z očetom. Ta hišni zakon hoče cesar spremeniti v državni zakon, da ga ne more izpremeniti noben vladar. Prestolonaslednik torej potem ne bo sin Franca Ferdinanda — ako ga dobi — marveč njegov brat nadvojvoda Oton, ali pa tega sin, nadvojvoda Karol. Nekateri viri pa poročajo tudi, da se je Franc Ferdinand odpovedal vsem svojim prestolonasledniškim pravicam, Cesar in mati prestolonaslednika sta s to zakonsko zvezo docela zadovoljna.

Wolf na begu. Nemški kričač Wolf je sklenil za prihodnje občinske volitve na Dunaju zvezo z židi, liberalci in socijalnimi demokrati. Še nedavno je imel ta človek polna usta antisemitizma. Nedavno je priredil na Dunaju volilni shod, a krščanski socijalci so mu povedali, naj se pobere. Ker mu je bilo to povedano precej krepko, je za prihodnje dni sklical volilne shode na nemškem Češkem in pustil svoje zaveznike

v volilnem boju same. Sedaj vsaj vemo, da ta nemški junak nima respekta samo pred Bismarckom, ampak tudi pred — dunajskimi krščanskimi socijalci.

Laški parlament je razpuščen radi velikih škandalov opozicije v zbornici. Nove volitve se bodo vršile baje že dne 3. junija.

Povsod obstrukcija. Tudi v Nemčiji imajo v zbornici obstrukcijo. Večina hoče vsprejeti takozvano „lex Heinze“, po kateri bi bile prepovedane nesramne podohe in druge podlosti, ki se sedaj širijo pod imenom umetnosti. Manjšina je pa mnenja, da bi raznim židovskim možem po takem zakonu takoj izginila vsa umetnost, ki je najlažja pri poltnosti, in, kar je glavno, „gšeft“ židov bi se znatno zmanjšal. Zato je manjšina pričela obstrukcijo.

Pariz antisemitski! Zadnjič smo mej najnovejšimi vestmi povedali, da so se za ožje volitve v pariški občinski zastop združili proti antisemitom vsi protikrščanski elementi. Ta zveza socijalnih demokratov, židov in republikancev pa je Parižanom še le popolnoma odprla oči in danes ima občinski zastop pariški antisemitsko večino! Tudi pri ožjih volitvah so zmagali antisemitje. Svetovni Pariz se je pridružil svetovnemu Dunaju. Malomestna „inteligenca“ pač na vsa usta zija, kako v velikih evropskih središčih kar čez noč inteligenca postaja „reakcionarna“. Nas, ki vsak dan moramo preslišati neštevilno malomestnih fraz o „klerikalstvu“, katere širi v ime slovenske inteligence list, katerega v psovkah ne preseže tudi najpodlejši francoski Žid, pa pariški vspeh bodri k delu. Značilno za mišljenje Parižanov je tudi dejstvo, da se inteligentni antisemitski volilci niso prav nič spodtikali nad tem, da so kandidatje v svoj program sprejeli tudi točko, naj se v pariške bolnice pokličejo nazaj od bivše socijalno-demokratske židovske večine prognane redovnice.

Zanimiva pravda v Srbiji se je dokončala te dni. Bivši radikalni minister Taušanovič je bil obtožen velikega poneverjenja delnic beligradske zadrage. Obsojen je bil na pet let. Skupno s tem, kar Tavšanovič že sedaj sedi radi „zarote proti kralju“, bode presedel najstlet. Poneverjenje je Milanova izmišljotina.

Socijalnim demokratom v Bolgariji se še dobro godi. Ljudstvo je obupalo nad svojimi narodnimi voditelji, zato se obrača, ker nima druge stranke, k socijalnim demokratom. Sladke socijalno-demokratske obljube so vplivale, da je v Drenovu, kjer je pri predzadnji volitvi dobil socijalni demokrat 70 glasov, prodril sedaj socijalno-demokratski kandidat s 1040 glasovi. V Jamboli je l. 1896. dobil socijalni demokrat 38 glasov, sedaj imajo ondi dva izvoljena moža.

Na Manili se Amerikanci še vedno ne počutijo varno. Iz New Yorka je te dni razburila politični svet brzojavka, da je ondi nastala zarota in da so zaprli več uradnikov, ki so bili zapleteni v zaroto. 3000 Filipinov je naskočilo mesto Bulan ter umorilo angleško posadko.

Govekar: („Vrtec“ l. 1892 str. 51.)

„Pridrila se je nekdanj na Ig tólpa krvoločnih Turkov, ki so grozovito morili, požigali in plenili po vsej vasi in okolici. Izansko vas do tal razdejavi, podili so se naprej skozi Staje naravnost proti Gorenjemu Igu. Hoteli so namreč opléniti tudi skrito cerkvico sv. Lenarta, kamor so znosili okoličani vse svoje dragocenosti. S strašnim vikom in krikom so se podili turški pešci in konjeniki po strmih hribu navzgor, a nenađoma zopet hiteli vsi prestrašeni navzdol. — In kaj neki jih je tako uplašilo? — Sv. Lenart, pred čegar podobo so klečali tedaj trepetajoči starci, vzdihajoči bolniki in jokajoči se otroci proseč ga pomoči in obrambe pred silovitimi Mohamedanci, storil je čudež. Ko so se pridrili Turki nekako do srede rečenega hriba, popadale so hkrati podkve z vseh konjskih kopit in skalnata tla so se jela udirati kakor mehko močvirje, da so se — še ne dolgo tega — poznali v skalah razločni sledovi konjskih kopit.“

Preplašene Turke pa so zgrabili na begu opogumljeni Izanci s kosami, cepci in sekirami ter jih pred Stajo dobro naklestili in jim celó Pašo ubili. Zaradi tega dogodka se imenuje pot ondú še danes »paške ulice.«

Ob zidu cerkve sv. Lenarta visi sedaj konjska podkova. Kadar godujejo Gorenje-Išci god svojega patrona, obesijo okrog cerkvenega zidu velikansko verigo v znamenje močne obrambe sv. Lenarta.«

Ižanski kmet: („Slov. List“ l. V. str. 100.)

„Bilo je lepo pomladno jutro. V vas Studenec je pritekla kmet in kričal: »Bežimo k Sv. Uršuli, Turki gredo od Šmarje!« Vse beži. Starčki, ženske in otroci se zapro v cerkev, možje in mladeniči se pa oboroženi za močnim zidom, ki je obdajal cerkev, postavijo v bran. Kmalu se zasliši peket konjskih kopit in prikaže se poveljnik turške čete na belem konju. Turek začne plezati na obzidje, a iz krščanskega tabora planejo možje nadenj s kosami in krampi in na mah se vali dvanaest sovražnikov v krvi. Ko so to videli Turki, so odskočili in zbežali na Staje, Iško Vas in proti Gorenjemu Igu. Težko so lezli Turki navkreber po skalnati poti proti cerkvi sv. Lenarta, ker se je vdiral konjem. Še danes se poznajo sledovi turških mul. Paša je vprašal, kako je ime svetcu, ki biva v tej cerkvi, da jih ne pusti gori, in je ukazal obrniti nazaj proti Stajam. V spomin na to rešitev so ljudje obdali pozneje cerkev sv. Lenarta z železnimi verigami.“

Pri Pogiblju v Stajah so se bile skrile doma tri lepe, mlade deklice. Ugrabili so jih Turki, privezali za repe svojim mulam in odbežali z divjim krikom. Na koncu vasi pa napadejo turško četo domači možje in fantje, rešijo deklice in pobijejo Turke. Ubežal je le turški paša s tremi tovariši po stranski poti. Nato je pa priletelo še nekaj mož iz Kota, ki so potolkli tudi te Turčine. Kraj, kjer je padel paša, se še danes imenuje Baške ulice. Na tri metre visoki skali pa stoji spomenik z nerazumljivim napisom, ki menda opisuje to dogodbo.«

Ravnatelj dr. Požar proglasi razsodbo, ki doni kakor izrek orakeljna v Delfih, tako da svet ne ve, ali je zmagal Podkrimski, ali ižanski kmet. Glasi se: „Ko so se Nemci prepirali, je-li bolj imeniten Schiller ali Göthe, rekel jim je Göthe: „Ihr sollt Gott danken, dass ihr zwei solche Kerle habt“.“

3. Stric Blamaža od mrtvih vstal.

„Kdo naj plove po Ižanskem morju! V Gorico pojdem z železnico. Karte mi ne bo treba kupiti, ker se naredim nevidnega, kadar pride sprevodnik karte ščipat. Smuk, roko v žep! . . .“

Nastopi. „Čestitam, gosp. profesor, da ste enako slabo zmagali dr. Kramarja, kakor jaz ižanskega kmeta. Sedaj mi pa pomagajte, da skupaj navijeva uro Koblarju.“ — Storjeno.

Just Verus pošlje dopis „z Goriškega“ v „Slov. Narod“. Ves dopis ima za podlago nastopni factum, katerega je Verus vzel iz mavhe. „G. Koblar je priobčil l. 1895. v „Izvestjih“ članek o zemeljskih potresih na Slovenskem. Gospod Koblar je sicer navajal vire, ali glavnega

Ašanti v Afriki so se resno pričeli gibati proti Angležem. Ašanti imajo v svoji zemlji tudi mnogo zlatih rudnikov, po katerih se lačnim Angležem zelo slane cedé. Tedaj, ko so Angleži podjarmili Ašante, so Ašanti zagrebli svoj velikanski zlati prestol z nadejo, da pride čas, ko Angleže preženo, ako ostane dragoceni prestol v ašantski zemlji. Angleški guverner je sedaj Ašantom zapovedal, da morajo izgrebsti prestol in ga dati — Angležem. To je bilo pa Ašantom preveč ter so se vzdignili proti Angležem. Pohlepnost napravlja torej Angležem povsod velike sitnosti.

Vojna v južni Afriki. Poroča se, da so Buri zavzeli Mafeking, vjeli ondi 900 angleških vojakov in angleškega generala Boden-Powella. Angleži to taje in trdijo, da ondi še traja boj. Veliko veselje vlada mej Angleži, ker so Burom vzeli Kronstadt, kjer je bil sedež oranjske vlade. Buri so oranjsko vlado premestili v Lindley. Generalu Bullerju Buri na oranjski zemlji ne delajo preglavic. Prodrl je že do Glencoe in bode z lahkoto prišel do transvaalske meje. Buri so zbrali skoro vso svojo vojsko ob reki Vaal in pravijo, da si bodo Angleži zapomnili, kdaj so skušali prekoračiti to reko. Ako bi Angleži tu potolkli Bure, jim je odprta pot do zmage. Roberts pravi, da bo skoro ujel večje število Burov in postavlja zanje že hiše, v katere bode spravil ujetnike. Morda pa mogočni angleški general venderle pije na medvedjo kožo. Dne 15. t. m. je bursko odposlanstvo prišlo v New York. Amerikanci so sprejeli odposlanstvo zelo slovesno, ako jim bodo pomagali, pa ni gotovo, ker imajo sami dovolj težav s Filipinci in drugimi homatijami.

Domače novice.

Zmaga brez vojske. Dopolnilne volitve v ljubljanski občinski zastop so končane. Dva nova moža sta prišla v mestno posredovalnico: zastopnik nemškutarjev trgovec Trdina in zastopnik sporta g. Dejak. Zmaga je bila narodni stranki lahka. Katoliško-narodna stranka in krščanski socialisti so jo to pot pustili v miru. Narodno-napredni agitatorji so delali kisle obraze, posebno Baraga je bil obupen ter se je v tem obupu tolažil s tem, da je štel denarce za novo ognjeglasno godbo. Končno se jih je usmili Avgust Erzin. Izdal je humorističen volilni oklic, ki je pridobil narodno-naprednim agitatorjem golaš in pink. Glavni tabor napredne zavesti je bil pri Ferlincu, pa tudi pri Rastoharju na Dolenjski cesti je bil poseben porcijon naprednosti za morostarje. Golaš in pivo sta morila strah pred klerikalci. Največ je bilo na Ferlinčevem vrtu socialnih demokratov. Priznati se mora, da so se res dosledno držali obljube, da se ne vdeleže občinskih volitev in da ne pomagajo nobeni stranki. Kordelič je še le

vira ni navel, to je drja. Mittheisa. In to mu zamerim. Vem, da se bo gosp. arhivar zvijal na vse pretege, ali — *facta loquuntur*.

Dopis je odposlan. Malovrh ga je natisnil. — Sedeli so zadnji četrtek v „Nar. domu“ zapuščeni člani „literarnega kartela“ in močili gobo. Mahoma sede med nje od smrti vstali stric Blamaža false Verus. Sedaj pa odpre usta resnicoljubni Akšerc in govori: „Juste Vere! Kdo te je tako neusmiljeno „nabasal“? Nova blamaža! Ti nisi za boj! Pusti rajši nas arhivarje pri miru! Koblar te bo razmazal! Ali si bil slep? Glej, v „Izvestjih“ stoji pod Koblarjevim člankom o potresih na strani 74. jako razločno zapisan vir: „Ueber Erderschütterungen in Krain. Von Dr. Heinr. Mitteis, Drittes Jahreshaft des Ver. des Krain. Landes-Museums, str. 96—114.“ Še celo stran je Koblar pravilno citiral, ti pa napačno, ko si zapisal „str. 66 do 114“. Ti blamiraš nas vse. Pojdi nazaj počivat, stric Blamaža! Pri Čamerniku smo ti že naročili napis, ki bo plagiat napisa Zrinjskemu in Frankopanu v Dunajskem Novem Mestu: „Hier unter diesem Hügel ruhen Just Verus und stric Blamaža, die, weil ein Blinder den andern führte, beide in diese Grube stürzten“.

popoludne, obdarjen s primerno „pritlago“, zapustil Ferlinčev vrt. Nekdo ga je mej potom vprašal, kje ga je dobil. „Permajkura“, zabrenčal je Kordelič, „socialni demokratje smo vedno tam, kjer se deli“. Ž njim pa so tudi socialno-demokratski železničarji čehljali okolu dr. Tavčarja, v zahvalo, ker je dejal, da bi ljubljanski občinski zastop pal na glavo, ko bi delavstvu razširil volilno pravico. Malovrh tudi ni lizal ričeta, ampak golaš. Narodno-naprednost so ondi predstavljali takole: Trost dobro gospodarstvo, Železnik „Nacek“ ljubezen, Zorko upanje, Müller vse vkup. Tavčar mej to lepo družbo ni imel posebnega apetita. Kdor je imel pri Ferlincu premalo, šel je k Škrjancu, kjer so Škrjančev ata strašno lepo peli, mamca pa za stonj rezali „šunkenček“. Škrjanec ni hotel nič slišati o svoji izjavi, da bi ne kandidiral, ko bi se ne bal, da zgubi goste. Žitnik je bil, kakor po navadi, vzor molčečega občinskega svetnika. Tiho je bil in tiho je pil. Vsem se je pa dobro zdelo, da so tako dobro operirali s pooblastili. Tako je bilo od 2073 volilcev in volilk oddanih v III. razredu za Škrjanca 482, za Terdino 477 in za Žitnika 480 glasov. Erzin je dobil 5 glasov. Tako je zmagala „Narodova“ stranka brez vojske in vender s primernimi — stroški, župan Hribar je pa dobil zopet okolu sebe može, ki ga nikdar ne bodo vprašali, zakaj je tako hitro zginilo iz mestne kase potresno posojilo, in ki bodo takoj zadovoljni, da se naj dalje z novimi posojili in s tujim denarjem gradi in lepša središče slovensko. Le delajmo in sklepajmo „pogodbe“ z raznimi tvrdkami, saj takrat, kadar bi si izmislil tujec, da je zadolžena Ljubljana njegova in ne naša, pobrišemo jo lahko na — Češko. — Pri volitvi v II. razredu sta dobila inženjer Pavlin 272 glasov in notar Plantan 270 glasov. V prvem razredu pa J. Dejak 162, J. Gola 166, dr. J. Stare 149, J. Velkaverh 166 in Fr. Žužek 165 glasov.

Nemški naklepi v Ljubljani. „Slovenec piše: „Društvo hišnih posestnikov bo haje drugo leto imenovalo svoje kandidate za mestni svet. Tedaj pa lahko jeden ali dva Nemca kot kandidata tega društva zlezeta v mestno svetovalnico. No, ko je led prebit, potem bo pa že šlo naprej. Nemci ne operirajo slabo, in ker „Narod“ dan na dan hrusta same „klerikalce“, potem bo slovensko liberalno meščanstvo raje volilo kakega „zmernega“ Nemca kot reprezentanta hišnih posestnikov v mestni zastop, nego da bi iskalo modus vivendi s katoliško-narodnimi rojaki. Ne nemštvo, ne tuji nemški kapital, vse to ne koplje groba naši narodni individualnosti, ampak — slovenski „klerikalizem“. — Resnične besede. Slovenski naprednjaki ne vidijo, kako so v tem boju smešni.

Promoviran je bil v sredo popoludne na graški univerzi g. Evgen Lampè, prefekt tukajšnjega semenišča, doktorjem teologije. Čast!

Osebnosti. Deželni predsednik baron Hein je bil te dni na Dunaju, kjer je baje poročal ministerstvu o spremenjenem načrtu kulturnega sveta. — Prezentovan je za župnijo Kresnice pri Litiji g. Simon Šmitek, župnik v Dobovcu. — V Idriji je umrl upokojeni nadučitelj Janez Kogej. Ob grobu mu je lepo zapel pevski zbor „Slov. katol. delavskega društva“. — Kap je zadela ces. svetnika Murnika. — V pokoj bode stopil c. kr. deželni svetnik Merk. — Županom v Spodnji Šiški je izvoljen gosp. Jožef Vodnik. — Umrl je tu 23letni učitelj Henrik Petras za jetiko.

Štajarskih nemških trgovcev bojni krik se je razlegal te dni v Mariboru, kjer so si pod patronanco dr. Mravлага proti slovenskim za drugam ustanovili „Kaufmännischer und Gewerblicher Schutzverein für Steiermark“. Pravila in navodila je dr. Mravlag dobil pri dr. Tavčarju, kar je dr. Tavčar sam pripoznal. Štajarski Slovenci naj si pri nakupovanju dobro zapomnijo naslednja imena nemških trgovcev, ki so najbolj ropotali: Stiger Albert, Ornig, Platzer, Pfrimer, Ferdinand Scherbaum, Karol Pircker, Viktor Schulfink, J. Schromke, Al. Walland, A. Els-bacher, Edvard Suppanz, Josef Schober, Radakovič, Egger. — Svoji k svojim!

Odlikovan župnik. Častnim občanom je odbor begunjske občine izvolil župnika g. J. Košmelja. G. župnik je farno cerkev zunaj in znotraj krasno prenovil ne da bi imeli farani kaj stroškov. Dr. Tavčar bi dejal, da tako „mrtva roka“ ljudstvo odia. Gasilno društvo begunjsko in pevski zbor sta g. župniku priredila pod vodstvom g. nadučitelja Zavrla lepo serenado.

Poraz Slovencev. Pri volitvi v mariborski okrajni zastop so Slovenci pri volitvah v kmetški skupini podlegli. Nemški kandidatje so dobili 69 glasov, slovenski pa le 60. Tako ostane mariborski okrajni zastop v nemških rokah.

Štajarski delegat grof Stürgh je pri vsprejemu avstrijske delegacije v Budimpešti čutil potrebo, povedati cesarju nekaj neresnic. Rekel je cesarju, da slovenski poslanci niso imeli vzroka, da so izstopili iz štajarskega deželnega zbora. Rekel je, da deželni zbor še posebno skrbi za Spodnji Štajar, ker slovenskih poslancev ni v deželnem zboru. Cesar je nato molčal. Mogoče je nemškemu grofu verjel, zato bi bilo prav, da slovenski delegat drž. poslanec Vencajz pove v delegacijah, kako se predrzne nemški grof farbat cesarja!

Čast domačemu delu. Iz Opatije se nam poroča: V naši cerkvi sv. Jakoba sta postavila brata Zupan iz Kamne Gorice na Gorenjskem nove orglje. Delo kaže izvrstnega veščaka v tej stroki. Gosp. Frisek, kapelnik zdravniške glasbe v Opatiji, je orglje kolavdiral in izdal za novi izdelek tvrdke „bratov Zupan“ najlaskavejšo pohvalo. Vnanost orgelj, njih mehanizem in uprav nenadkriljiva intonacija, vse je čudovito fino. Uprava cerkve sv. Jakoba je mojstru izrazila posebno zahvalo, da nam je za relativno male novce postavil tako krasne orglje. Priporočamo tvrdko „bratov Zupan“ vsem slovenskim in hrvatskim cerkvenim predstojništvom. Nikdar naj se ne naročajo orglje iz tujine, ko imamo mojstra domačina, ki je kos vsem tujcem.

Izlet na Mrzlico napravi 24. t. m. „Slov. planinsko društvo“. Izletniki se odpeljejo z jutranjim vlakom do Trbovelj.

Jareninsko bralno društvo je slavilo 13. t. m. svojo desetletnico. Ob tej priliki se je sprožila misel, da bi se vsa slovenska bralna društva, ki temelje na krščanskih načelih, pridružila „Slov. kršč. socialni zvezi“ v Ljubljani. Ako se to zgodi, bode krščanska organizacija dobila podvojeno moč!

Velike vojaške vaje bodo letos okolu Po-stojine. Prično se 10. avgusta ter bodo končane dne 5. septembra.

Shod pri Veliki Nedelji, katerega so sklicali poslanci dr. Gregorec, dr. Rosina in dr. Jurtela, je zopet pokazal, da je bila zloglasna slovenska deputacija k nemškim poslancem v Gradec prava pravcata komedija. Na shod je prišlo nad 400 mož, mej njimi okoliški župani in občinski svetniki. Nastopili so tudi nekateri člani deputacije in izjavili, da niso vedeli, da je deputacija naperjena proti slovenskim poslancem. Volilci so izrekli svojim poslancem zaupanje, sprejeli resolucije, s katerimi zahtevajo ločitev od Gradca, da odobrujejo izstop slovenskih poslancev iz štajarskega dež. zbora, in da izrekajo češkemu poslancem simpatije. Neznani najeti zlikovci so poslance s kamenjem napadli, ko so se vračali od Velike Nedelje v Ormož. Ljudje so jim bili takoj za petami ter so opazili, da so isti bežali proti gradu nemškega viteškega reda.

Drobne novice. Iz Črnomlja je pobegnil sodni kancelist Vaclav Pollak, ko je poneveril 4000 kron. — Poročil se je dr. Silvin Hrašovec z gđ. Olgo Grebenc iz Velikih Lašč. — Cigana in ciganko, ki sta pomagala Heldu pri umoru kmeta Novljana, so prišli in zaprli. — Sin tovarnarja Julija Stareta v Mengšu je skočil v Kahiri v Egiptu s četrtega nadstropja ter se ubil. — Medicinca Teinitzerja, ki je v Gradcu ustrelil iurista Fuchsa, so na cesarjevo povelje izpustili iz preiskovalnega zapora. — V Istri so v popolnoma slovenskem kraju Škofije ustanovili laško ljudsko šolo. — Jutri bode v Celju slovenska predstava na korist režiserja Perdana.

Ljubljanske novice. Bogoskrunka Kvas in Škrlj sta stala v sredo pred deželnim sodiščem. Prvi je dobil 18 mesecev, drugi pa 13

mesecev ječe. — Kolesarjev v Ljubljani je sedaj 1647. — V Ljubljani je bilo v prvem letošnjem četrtletju 37.186 prebivalcev. Porok je bilo 118, prišlo je na svet 307 Ljubljančanov, umrlo jih je pa 302. Jetika jih je pobrala 75. — Zastrupila se je s karbolno kislino v hotelu pri „Slonu“ neka gospa, ki se je pripeljala iz Trsta. V zglasilnico se je zapisala: Unterwalder, zasebnica z Dunaja. — Kreditna slovenska banka se bode ustanovila v Ljubljani. — Umrli je v tukajšnjem „Leonišču“ posestnik hotela na Bledu g. Mallner, star 56 let.

Novo slovensko tovarno je otvoril v Gorici g. Drufovka. Tovarna izdeluje nadplate jermena in opravo za živino. Naši obrtniki so take stvari morali doslej naročati pri tujcih.

Klub slovenskih biciklistov „Ljubljana“ vabi na V. narodno dirko, ki se bo vršila jutri v nedeljo, dne 20. maja 1900, na slovenskem dirkališču v Ljubljani. Danes bode v predvečer ob poldevetih pozdrav došlih gostov v „Narodnem Domu“. Jutri v nedeljo pa ob devetih dopoldne sestanek v „Švicariji“, ob treh popoldne dirka. Pri dirki svira vojaška godba. Po dirki izlet po dogovoru.

Obsojena na smrt sta bila v sredo pred goriškimi porotniki Ivan Sfiligoj iz Fojane in Anton Battistuta. V hiši Sfiligojevi sta umorila Ivana Bedo. Ako ju cesar ne pomilosti, visela bodeta na vislicah.

Nevarno obolel je katehet Rok Merčun v Ljubljani.

Celje. Dr. Mravlag prestopi k protestantizmu.

Kanal med Donavo in Adrijo pa — Kranjska. Poroča se, da je inženier C. Wagenführer na Dunaju, kateremu je bila podeljena koncesija za pripravljalna dela za gradnjo kanala med Donavo in jadranskim morjem, že odredil, da v njegovi službi stoječa inženierja Maks Huber in Albert Wesselski skoro pričetna s pripravljalnimi deli in načrti za označeni kanal. Na Kranjskem se bodo ta dela razširjala v smeri: Vrhnika, Logatec, Spodnja in zgornja Planina, Strmca in Razdrto.

Razne stvari.

Umor v Konitzu. Iz Konitza smo danes prijeli naslednje obvestilo: Včeraj je jetniški paznik opazil, da je zaprti Žid Izraelski pri obedu, ki mu je bil ritualno pripravljen iz krompirja, potegnil listek. Paznik mu je vzel listek, na katerem je bilo zapisano, naj Izraelski označi neko znano nežidovsko osebo v Konitzu, da je od nje dobil glavo umorjenega gimnazijca Wintra!

Nemiri na dunajski univerzi. Kljub prepovedi, da dijaštvo ne sme nositi trakov, priredili so v soboto nemško-nacionalni dijaki „bumel“ pred dunajsko univerzo. Pripeljali so se v vozovih tudi katoliški dijaki, katere je občinstvo burno pozdravljalo. Naposled je rektor Neumann dovolil nemško-nacionalni deputaciji v trakovih prestopiti prag univerze. Deputacija ga je prosila, naj akademični senat svojo prepoved glede nošnje umakne. Akademični senat je rektorja prijel, ker je dovolil dijakom s trakovi vstop, in rektor Neumann je resigniral. Na njegovo mesto je stopil dvorni svetnik prof. dr. Wiesner. Akademični senat ostaja pri svoji prepovedi. Tudi iz Ljubnega na Štajarskem se poroča, da se je ondoto dijaštvo izjavilo solidarnim z nemško-nacionalnim dijaštvom in da opusti poset predavanj, ako se isto zgodi tudi v Gradcu in Inomostu.

Solnce bo mrkalo dne 28. maja t. l. zvečer od 4. do 6. ure. V Meksiki na Španskem in Portugalskem bode solnce v nekaterih krajih mrknilo popolnoma, v slovenskih deželah bode pa okoli 5. ure blizu tri četrtinke solnca zakritega od lune. Gotovo zanimiva prikazen.

Zopet jeden! 25letni učitelj Janez Probst je bil pred graškim sodiščem obsojen na šest mesecev težke ječe radi prestopkov po § 128 in 132 drž. zak. Obravnava je bila seve tajna.

Vz gledno. Odvetniški zbornici v Dubrovniku in Kotoru sta sklenili, da bode njun službeni jezik odslej izključno hrvatski.

Iz državnega zbora.

Dunaj, dne 17. maja.

Zopet je dan izgubljen! Obstrukcija je vodila parlament, in sicer obstrukcija čeških poslancev, ki poslance neutrudi in ne razburi. Vsled zahtevanja čeških poslancev se je bralo nebroj prošenj in interpelacij. Utrujeni so le zbornični zapisnikarji, ki so brali od 11. ure dopoldne do popoldne neprenehoma, — poslanci so se pa sprehajali po hodnikih. — To je avstrijski parlament! Vlada, Čehi in Nemci pa čakajo drug drugega, kdo se bo prej oglašil za — barantijo, in kako bi bilo mogoče koga prekaniti! — To ne kaže posebnih simpatij za razvoj Avstrije. Ostali deli desnice bi morali z resnim, odločnim korakom pokazati smer, kako pot je nastopiti, da se konča ta igra, koja imenujejo otroci: slepe miši loviti.

Prav to igro si privoščijo zdaj tudi vodilne stranke parlamenta glede jezikovnega zakona, in to so Nemci, Poljaki in Čehi. Nemci se protivijo takemu zakonu, ker se jim zdaj prav dobro godi in bi po pretečem absolutizmu svoje stališče le še bolj ukrepili, Poljaki, ker nočejo Rusinom priznati nikakih jezikovnih pravic, in Čehi, ker bi jih zakon le obrzdal in bi se ne mogli več tako razširjavati, kakor dozda. In vendar uporabljajo te stranke vedno in vedno besedo „jezikovni zakon“ in se prepirajo zanj na škodo manjših narodov. Slovanska krščansko-narodna zveza, ki vsebuje prav male narode, pa premišljuje, kaj in kako. Danes je naša zveza sklenila, zahtevati v parlamentarski komisiji vpeljavo rednih parlamentarnih razmer in pa ustanovljenje jezikovnega odseka v zbornici. S tem naj bi se izrazilo, da zveza obsoja obstrukcijo!

Dunaj, dne 18. maja.

Današnja seja vršila se je, kakor ni bilo drugače pričakovati, tudi v znamenju obstrukcije. Pred dnevnim redom oglašil se je naučni minister k besedi in odgovarjal na različne interpelacije kršč. socialnega poslanca Weisskirchnerja radi izgrediv proti katoliškim dijakom na univerzi. Minister je grajal postopanje nemško nacionalnih dijakov in obžaloval, ako bi moral vseučilišče zapreti, ker bi toliko dijakov po nedolžnem izgubilo semester.

Na to navadno lice zbornice. Zapisnikarji prično čitati predloge in interpelacije. Mladočeški obstrukcionistični odbor skrbno pazi in čuva, da se vsaka beseda tudi bere.

Poslanci se razidejo, zbornica se prazni, zapisnikar se utrujen vsede in čita tihim glasom dalje, tujec na galeriji mora misliti, da potrpežljivi predsednik čaka poslance, da pridejo od kosila.

Tako pride srečno brez nezgode tretja ura popoldne.

Peticije in ž njim imenska glasovanja danes zbornici predsednik prihrani ter hoče sejo zaključiti. Toda ministerski predsednik želi besede in odgovarja na interpelacijo dunajskih liberalnih poslancev radi novega občinskega volilnega reda. Ta odgovor tem gospodom ni všeč, radi tega predlaga posl. Wrabetz, da se otvori debata v prihodnji seji. Toda predlog, katerega so samo dunajski poslanci podpirali, pade.

Na to izjavi predsednik, da mu ni mogoče dan prihodnje seje že danes naznaniti — določen je bil 6. junij, radi zasedanja delegacij — hoče pa to pismeno storiti. Levica pa, katera sedaj kar na enkrat strašno skrbi za parlamentarno življenje, ni bila zadovoljna. Posl. Kaiser predlaga prihodno sejo jutri v soboto 19. t. m. Predlog je bil sprejet proti glasom Mladočehov in Jugoslovanov.

Tako imamo jutri zopet sejo. Kako se bode vršila, bi že danes lahko napisal, ako kaj posebnega ne ukrene parlamentarna komisija desnice, katera se je takoj po končani seji sešla.

GLASNIK.

Ljubljanske gospodinje!

Ne kupujte po ljubljanskih trgovinah ob nedeljah! Privoščite trgovskim pomočnikom nedeljski počitek! Agitujte zanj pri trgovcih in vplivajte pri vseh svojih tovaršicah, da opuste nakupovanje ob nedeljah in praznikih!

Somišljeniki pozor! V nedeljo 27. t. m. priredi „Slovenska krščanska socialna zveza“ vrtno veselico. Vspored priobčimo prihodnjič. Čisti dobiček namenjen je dobrodelnosti.

Vlada je predložila drž. zbornici načrt zakona, po katerem naj bi se v premogokopih čez jedno leto vpeljal deveturni delavni čas. Predloga je tako zvita, da imajo po njej ona vodstva premogokopov, v katerih do uveljavljenja zakona ni bilo deveturnega delavnika, pravico, delavni čas raztegniti. Torej papir, brez pravic!

Vabilo k zabavnemu večeru, katerega priredi „Katoliško društvo za mladeniče“ v Ljubljani jutri, dne 20. maja 1900 točno ob pol 8. uri zvečer v Rokodelskem Domu, Komenskega ulice, št. 10. Vspored: petje, deklamacije, govor in veseloigra dr. Čuden in njegov sluga. Prosta zabava. Pevske točke izvajajo orglarski učenci cecilj. društva. Vstopnina: Sedež. 1.—5. vrste 60 h, sedeži 6.—10. vrste 40 h, stojišče 20 h. Prostovoljni darovi se hvaležno sprejemajo.

Stavka v Vevčah. V četrtek zvečer ob pol 6. uri izbruhnil je nenadoma zaradi neopravičene odpustitve tovariša Briceljna od dela splošni štrajk. Delavci vse tovarne in električnega zavoda so popustili delo. Bolniška blagajna je dala povod za nezadovoljnost. V tem zavodu vže kakih 7 let ni bilo nobenega občnega zbora, kar je naravnost protipostavno. To je bil prvi vzrok štrajku. Nerodna brezobzirnost tovarniškega vodstva z odpustom Briceljna je podžgala delavce še bolj, tako da so šli v stavko. Včeraj dopoldne se je izvolil odbor delavcev, ki se bode v ime vseh stavkajočih pogajal z delodajalci. Poklical se je tudi obrtni nadzornik iz Gradca. Zahteve delavcev so: Ureditve bolniške blagajne, znižanje delavnega časa na 10 ur in zvišanje plače za 20%. Delavci papirne stroke se prosijo, da v Vevče ne prihajajo delat, ker bi s tem samo škodovali našim poštenim delavcem.

Slovensko delavsko stavbeno društvo v Ljubljani je dozidalo v Vodmatu letos 5 hiš, ter prične sedaj z delom na Glincah, kjer ima stavbišče parcelirano za 68 hiš. Tudi v Trnovem in v Šiški se bode nekaterim delavcem zidalo. Tako to društvo deluje za javni blagor. Rado vedni smo, kje so naši nasprotniki vže v tem oziru kaj storili. Tem je pač samo za hujskanje!

Krščanski bebeci — tako naziva „Rudeči Prapor“ krščanske socialce. Kristanu so naši delavci bebeci, ker niso toliko zabiti, da bi se pridružili tistim, ki darujejo pri soc. dem. „ofrih“ in plačujejo v razne kase, ne da bi kdaj videli račune. Krščanski bebeci nočejo s svojimi žulji rediti agitatorjev! To naj si zapomnita Čobal in Kristan!

Za zastavo „Slov. kršč. socialne zveze“ so nadalje darovali: gg. Smolnikar Luka 40 K, Mentoni Josip 20 vin., Jerala Franc 1 krono, Šuster Ivan 40 vinarjev, Kos Franc 1 krono, Pip Ivan 1 krono, Pezdir Anton 38 vinarjev, Zbirka v „Meščanskem klubu“ 6 kron 50 vinarjev.

Shod v Sostrem. V nedeljo popoldne je priredilo „Slovensko katoliško delavsko društvo“ ljudski shod v Sostrem. O potresnih posojilih in vračevanju istih je govoril Gostinčar, ki je tudi pojasnil ljudem dotični zakon. Vspregela se je prošnja na finančno ministerstvo, v kateri se pojasnujejo vzroki žalostnih gospodarskih razmer tamošnjih prebivalcev in se ministerstvo prosi, ozirati se na prošnje posameznikov za olajšavo vračevanja brezobrestnega posojila. Moškerc je lepo govoril o liberalizmu in ljudskem gospodarskem stanju. Pokazal je zbranim, da je liberalizem kriv vedno slabejih odnošajev. Posamniki se okoriščajo na račun ogromne večine ljudstva. Na shodu je bilo nad 500 ljudij.

Agitacija mej zidarji. Kakor se čuje, so socialni demokratje med tujimi zidarji v Ljubljani začeli delovati za zidarsko strokovno društvo. Nekateri so hoteli prirediti štrajk in so se vrgli na tla pred Kristana in Železnikarja, ki sta jim za enkrat sicer štrajk odsvetovala, zato pa ustanovila novo „luknjo“ za izžemanje tistih, ki bi bili tako kratke pameti, da bi šli socialni demokraciji na led. Zidarji, ako hočete kdaj kaj doseči, bežite pred socialno demokra-

cijo, ki ni družega kot švindel, kar vam rudokopi na Češkem najlože povedo. Zato, zidarji, pozor!

Slovensko katol. delavsko društvo priredi jutri ljudski shod pri Devici Mariji v Polju.

Ljubljanski južni kolodvor. Kakor čujemo, vladajo na ljubljanskem južnem kolodvoru zelo čudne razmere. Nekateri uradniki menda menijo, da so delavci samo mašine. Delo pri železnici je povsodi težavno, posebno če traja toliko časa kot na ljubljanskem kolodvoru. Plače teh revežev so take, da ob njih ni mogoče živeti, pa tudi ne umreti. Vsako gibanje za zboljšanje pa se za branjuje z bičem odpuščenja od dela. Dvomimo, da bi bilo to častno za upravo južne železnice, pri kateri delničarji vsako leto vtaknejo v svoje žepe stotisočake.

Zadružno prodajalno mizarjev so ustanovili mizarji v Št. Vidu, Vižmarjih in Šiški, Gmeljnih. Zadružni delež znaša 200 kron. Načeljuje zadrugi g. Josip Arhar, mizar v Vižmarjih. Dobro srečo!

Novo delavsko društvo. V tukajšnji tobačni tovarni ustanovilo se je delavsko podporno društvo.

Ljubezen do bližnjega bode sedaj lahko pokazal deželni poslanec g. Luckmann. Skoro bomo videli, koliko v dejanju velja pri njem v deželnem zboru opevana ljubezen. V tovarni na Savi, kateri načeljuje posl. Luckmann, je prišel pri prevažanju železniških voz delavec France Heberle iz Sorice mej vozove, ki so ga tako stisnili, da je vsled dobljenih poškodb umrl. Njegovi zapuščeni otroci zdihujejo, kakor se nam piše, po ljubezni posl. Luckmanna!

Medvodski in goriški delavci imajo jutri službo božjo na Šmarni gori.

Laški delavci so v Ljubljani pri kranjski stavbinski družbi ustavili delo, ker jim niso hoteli dati plač, katere so se jim obljubile. Nekaj laških delavcev je že zapustilo Ljubljano.

Odlikovana služkinja. Častno svetinjo za štiridesetletno službovanje je dobila sobarica Marija Karlin v Ljubljani.

Stavka v Zagrebu. V Zagrebu so pričeli stavko kolarski delavci: kolari, kovači, ličilci. Hrvatski delavci nas prosijo, da bi opozorili vse tukajšnje delavce brez ozira na stranke, da bi sedaj ne prihajali v Zagreb, ker le tako jim je možno izvajati uspeh. Zahteve stavkujočih so minimalne in pričajo, kako slabo so plačani delavci imenovanih strok. V njihovem memorandu čitamo mej drugim zahtevo, da plača v nobenem slučaju ne sme znašati manj nego 5 kron na teden! Darove za stavkujoče vsprejema Gustav Petrovič, kolarski radnik, Zagreb, Tvornička ulica broj 2.

Ponižne prošnje. Socijalni demokratje delajo zveze, kadar jim kaže, z največjimi nasprotniki svojega programa. Na volilnem shodu v Hietzingu je te dni neki socijalni demokrat Englisch (!) prosil liberalce in nemške nacionalce, naj volijo v IV. razredu socijalne demokrate, da se z združenimi močmi porazijo kršč. socijalci. Lepa družba bode torej koncem tekočega meseca pri občinskih volitvah na Dunaju korakala proti krščanskim socijalcem. Upajmo, da zavest Dunajčanov pobije naklepe sovražnikov krščanskega ljudstva.

Trgovske zbornice za malo trgovino. „Često se je na Nemškem in drugod mislilo na ureditev trgovskih zbornic za male obrtnike, ali ta misel se ni mogla realizovati zaradi že obstoječih zbornic, ki so bile mnjenja, da se ni treba cepiti. No, v najnovejšem času pa je videti, da se menda ustanove. Kako to? Prišlo se je do prepričanja, da je v gotovih vprašanjih mej malimi in velikimi trgovci vsak sporazum popolnoma nemogoč! Menda se združijo mali obrtniki in mali trgovci skupaj, najbolje bi vsaj bilo — ter otvorijo svoje zastopstvo.“ Tako piše „Soča“ In vender se dobe celo ljudje, ki s „Sočo“ in „Sl. Narodom“ trobijo o velikem pomenu znane „Trgovskega in obrtnega društva“. Prav je, da je sedaj „Soča“ odkrito povedala, da niti mali trgovci ne morejo iti z velikimi trgovci, kaj pa še le obrtniki, ki so izdelovalci, trgovci pa prodajalci. Tudi Malovrh jih ne bo zjedini, naj še tako moli Merkurja.

Požidovljenje socijalne demokracije. Znano je, da na Dunaju na čelu strankarskega lista socijalne demokracije stoji Žid dr. Adler, ki je, predno je postal socijalni demokrat, prosjačil kot nemški nacionalce vlado za mesto c. kr. obrtnega inspektorja. Na čelu „Arbeiterschutza“ stoji Žid Kaff, na čelu „Gewerkschaft“ Žid dr. Karpeles, katerega so delavci v Moravski Ostrovi oklofutali, ob njegovi strani stoji pri istem listu Žid dr. Ingwer, urednik „Neue Glühlichter“ je Žid Hugo Heller, na čelu „Wahrheit“ v Lincu je Žid Spielmann, v Steyru vodi socijalno demokracijo Moses Bersch, „Arbeiter Donnerheil“ Schönberger, „Volkswehr“ urejuje Žid Leo Freundlich, za „Volsfreundom“ v Brnu tiči Žid dr. Czeh, za „Morgenpost“ Žid Hammerschlag, za „Volksstimme v Warnsdorfu“ Žid Moriz Schnitzer, za „Naprzod“ v Krakovem Žid Becher, za graškim „Arbeiterwille“ Žid Schacherl, urednik „Rdečega Prapora“ je od židovskega strankarskega vodstva najeti Ebin Kristan i. t. d. Židovska spekulacija z delavstvom se povsod široko reži. Povsod se vidi, kako Židje hote izrabiti si delavstvo za „obrambne čete“. Tudi izven Avstrije je isti položaj. Za glavnim socijalno-demokratskim glasilom v Nemčiji se maste Židje: Pinkus Singer, Schönlanck, Kurt, Eisner, za drugimi soc. demokrati listi v Nemčiji se krive nosovi Abrahamovičev: dr. Markas Helpkanta, eks-rabija Sterna i. t. d. Delavci, ki od Židov pričakujejo odpomoči iz socijalne bede so pač najivni, ali pa premalo — olikani.

„Alliance Israelite universelle“. To židovsko svetovno društvo, ki rešuje razne Dreyfuse in Hilsnerje, ima zbranih okoli sebe 31.000 bogatih Židov. Živahno deluje povsod, razven v — Rusiji, kjer so mu zaprta vrata. Samo v Rusiji je to društvo prepovedano. To pač ni slabo znamenje za rusko moč!

Državne tobačne tovarne v Avstriji. L. 1850. je bilo v 16 tobačnih tovarnah v službi 10.429 delavskih sil, od teh je bilo 74,6% delavk. Leta 1898. je pa bilo v 30 tovarnah že 38.547 del. sil, a mej njimi 90% delavk. Potrata cigar je stopila mej l. 1894-1898. od 1.66 milj. na 2.44 milj. kosov. Mezde je bilo l. 1883. plačane 4.57 milijonov gld., l. 1898. pa 8.26 milijonov goldinarjev.

Ljudsko sredstvo proti pijančevanju. Turki so v kljub prepovedi, piti vino, vender-le hudi vinopivci. Nekateri pa poznajo izvrstno sredstvo zoper pijančevanje. Neki hadžija pripoveduje to-le: Jaz sem svoje sosede odvadil pijančevanja s tem, da sem pomladi natočil v posodo trtnega soka ter vsakemu primešal nekoliko v pijačo. Trtni sok nima nobenega ukusa, zato pijanec ničesar ne čuti. Kmalu se mu pijača tako prignjusi, da opusti pijančevanje. — Morda poskusi kaka ženka na ta način ozdraviti svojega moža.

O temnem srednjem veku. V članku naslovljenem: „Delo danes in pred 500 leti“, piše soc. demokrat Kautsky: „V srednjem veku, ko so bila produkcijska sredstva še nepopolna, se je veliko manj zahtevalo od delavne moči nego dandanes. Delavna doba je bila sicer precej dolga. Navadno se je menjala med 12 in 14 urami. Toda v ta čas je bil všteti prosti čas za razne južine in tudi pri delu samem niso preveč hiteli. Poleg tega delo ni bilo jednolično, marveč polno premembe, ker je vsak delavec dovršil cel kos tako da je opravljal zaporedoma najrazličnejša opravila. Ako je delavni čas pomagača po odbitem prostem času za južine trajal 10 — 12 ur na dan, je delavni čas celega tedna znašal 40 — 48 ur, toliko, kolikor bi danes po vpeljanem osemurnem delu delal delavec na teden. To, kar je danes ideal za delavca, za kar bje trd in neizprosni boj proti izkoriščevalcem, to je bilo že pred 500 leti v temnem srednjem veku pripoznano dejstvo. Delavci so pred 500 leti manj trdo delali in imeli krajši delavnik nego dandanes. Vkljub temu pa je bila njihova plača — odmerjena v naturalijah — višja od današnje. O tem spričujejo razne tedanje prepovedi glede lepoticja in takse od plače iz 14. in 15. veka, ki razlagajo, da delavec nima pravice do več nego dveh mesnih jedij in gotove mere vina ali piva na dan (delavci so tedaj jedli pri

jedni mizi z gospodarjem) in ki so prepovedale pomočnikom oblačiti se v žamet in svilo. Danes so take prepovedi odveč. Delavni čas se v srednjem veku nikdar ni raztezal do izmučenja. Število dni o katerih se ni smelo delati ali pa le nekaj ur, je bilo veliko. Katoliških praznikov do preteklega stoletja ni bilo nič manj ko 150, med temi 90 strogih, ob katerih se je moralo opustiti vsako delo. Toda ti prazniki pomočnikom niso zadostovali; potrebovali so še več prostega časa in sicer ne samo za zabavo, kakor trdijo nasprotniki delavcev. Tako so zahtevali n. pr. čas, da so opravili svoje skupne zadeve, in čas, da so se vadili v orožju in kopali, na kar so v srednjem veku veliko držali. Zato so si k cerkvenim praznikom priborili še „plavi ponedeljek“. Tako so rokodelski pomočniki dosegli, da so počrez v tednu delali le štiri dni in v štirih dneh toliko zaslužili, da so ob tem sedem dni lepo živeli.“ Tako piše socijalni demokrat Kautsky o srednjem veku. Potemtakem so delavci že tedaj skoraj vse imeli, za kar se v sedanjih liberalnih časih že desetletja borijo.

Ogerske razmere. Poslanec Luckmann si je v zadnji seji kranjskega deželnega zbora s kapitalistično svojo vestjo zaželel pri nas ogerskih narodno-gospodarskih razmer. Kako je tam? Ogerski ministerski tajnik Egan je nedavno govoril v Munkaču o razmerah v severni Ogerski ter slikal židovsko gospodarstvo posebno v revnejših krajih. Radi tega je nastal v Izraelu velik vrišč, a za vestnega uradnika se je potegnil celo minister Daraniji, mož židovskega rodu. Silno zanimivi so podatki iz Eganovih poročil. Rusinsko ljudstvo v slov. Ogerski je bilo nekdanj premožno in zdravo, a sedaj je vse drugače. Živež ima do božiča, potem ga mora kupovati za 15 — 20% dražje kot v glavnem mestu. Mesa ljudstvo nima prav celo leto, ržen ali pšeničen kruh le o praznikih, sicer vživa le ovenega in krompir, če ga ima. Mladičji so za vojaško službo skoraj nezmožni. Med tem ljudstvom vladajo židje neomejeno. Po nekaterih krajih jih je do 60 odstotkov vsega prebivalstva. Njive in travnike od veleposestnikov vzamejo v najem in jih potem dajo kmetu v podnajem za velik denar. Krčme, žganjarije so v njih rokah, kakor tudi trgovina z živino, živili, gospodarskimi potrebščinami. Kmet je njih suženj. Od 10 gld. mora plačati 3 gl. obresti na leto, v sili pa tudi 1 gold. na teden. Odrtija je prepovedana, če so pa oderuhe naznanili duhovniki ali uradniki, žugalo se jim je, da jim bodo zažgali ali jih ob življenje pripravili. Velikansko oderuštvo vlada pri kupčiji z živino. Žid kupi dva volička za 70 gld., kmetu ju odda za 100 gld. in si izgovori pol reje. Črez leto se živina prodaja za 140 gld., a žid jo je že pod roko prodal za 160 gld. Od 140 gld. se odšteje 100 gld. in ostalih 40 gld. si delita žid in kmet. Tako pridobi slepar 70—80 gld. ali 115%. Revež kmet mora za živino kupovati blago in se ubijati, žid pa denar skupaj grabi. Svojih zatiralcev se ljudstvo boji. Država plačuje kmetskim delavcem po letu na dan 70 — 80 kr. s tobakom in žganjem, žid pa 30 kr. brez vsega. Po zimi da delavcu za razžaganje sežnja drv zavitek tri krajcarje vrednega. Ljudstvo to trpi. Ko se je župnik berebeški predrznil dražiti pašo na Beskidah, ki so jo navadno židje v podnajem dajali, so mu trikrat zaporedoma župnišče zažgali, župniku v Dol. Bereczkenu pa, ki je bil zoper ogenj zavarovan, in je hotel ljudstvo organizirati, so odrezali njegovim krasnim konjem jezike. Državni žrebčinec v Turja-Remete kupuje oves in seno od židov za drag denar, v zadnji dobi so hoteli celo 100 kg ovsa podražiti na 8 gl., oves so dobili od poveljništva iz Debrecina in je 100 kg z vožnjo vred prišlo na 6 gld. 20 kr. Da, na Ogerskem so kričeče razmere, katerih se socijalci, katere sta Luckmann in Hribar prala v dež. zboru kot nesrečo za ljudstvo, prav nič ne želimo, ker vemo, da bi od takih razmer imeli dobiček le kapitalistični žepi, ne pa ljudstvo.

Nekaj pravil krščanske vzgoje. 1. Bodi sam, kar naj bodo otroci. 2. Stori, kar naj storijo otroci; opusti, kar naj otroci opuste. 3. Živi tako, kakor naj tvoji otroci žive, pa ne le, kadar te vidijo in slišijo, temveč tudi tedaj,

kadar te ne vidijo in ne slišijo. 4. Če se otroci pregreše, preišči sebe, vsa svoja dela in opravila. Ako zaslediš na sebi napake, grehe in nerodnosti, poboljšaj najprej sebe, potem pa še le skušaj poboljšati otroke. 5. Pomisli, da je tvoja okolica prav taka in ne drugačna, kakor si ti sam. 6. Ako se pustiš vsak dan voditi Bogu, pustili se bodo otroci radi tebi voditi. Bolj ko si pokoren Bogu, tem bolj bodo otroci tebi pokorni. 7. Vzgleđ brez ljubezni do otrok je podoben luni, katera pač sveti, a ne greje. Vzgleđ s srčno ljubeznijo do otrok je podoben solncu, katero s svojimi žarki vse oživlja.

Razgled po svetu. Da so krščanski socialci nasprotniki šole, se večkrat čuje politih, katerih uredniki so toliko lopovski, da trdijo najhujše neresnice, dasi sami vedo, da se lažejo. Posebno proti dunajskim krščanskim socialcem imajo ti poštenjakoviči polna usta. Kaki nasprotniki omike so dunajski krščanski socialci, priča dejstvo, da so v kratki dobi, kar gospodujejo velikemu Dunaju, zgradili štirideset novih šolskih zgradb! V preteklem šolskem letu je dal dunajski občinski zastop za šolske potrebščine revnih šolskih otrok 392.000 kron, dočim je dal Berolin pri dosti večjem številu šolskih otrok le 45.765 mark. Za hrano revnim šolskim otrokom daje dunajski obč. zastop na leto 30.000 gld. Sedaj je na delu, da zgradi nove zavode za sirote. To so številke, to je delo, to drži, ne pa vodeni izrazi Jakoba Dimnika! — V Gradcu hočejo nemški nacionalci spraviti pri svoji „volilni reformi“ učitelje v III. volilni razred, dr. Lueger je na Dunaju učitelje uvrstil v II. volilni razred. Dunajski krščansko-socialni obč. zastop je v lastni režiji ustvaril zavarovanje vseh mestnih delavcev za slučaj bolezni. Delavci zato ne plačujejo nič. Pri mestni plinarni je občinski zastop sklenil delavcem ustanoviti zavarovalnico za starost oziroma onemoglost. Ustanovil je fond za udove in sirote mestnih diurnistov. In to poleg brezplačne mestne posredovalnice za delo, ki je delavce rešila izsesavanja dragih socialno-demokratskih „posredovalnic.“ Po dunajskem tramvaju se vozi, odkar imajo kršč. soc. moč na Dunaju, za 5 kr., za časa liberalnega gospodarstva vožnje niso bile pod 10 kr. — Pri volitvi predsedstva za čevljarsko zadrugo na Dunaju je zmagal krščanski sociallec J. Bitza s 1700 glasovi, socialno-demokratski protikandidat je z 250. glasovi letel skozi luknjo, ki jo je zidar v zidu pustil. — Socialno-demokratsko strankarsko vodstvo jo hotelo 1. maj porabiti v to, da privabi v Moravski Ostrovi zopet kaj delavstva v svoj tabor. Poslalo je tja govornike in sklicalo ljudske shode. Na te ljudske shode ni bilo nikogar. V Moravski Ostrovi delavci poznajo socialno-demokratske poštenjakoviče, tudi če Kristan iz Ljubljane jeze pljuje na Češko! — V Rumburgu na Severnem Češkem so te dni zborovali delegati krščansko-socialnih moških društev iz Severne Češke. Zastopanih je bilo nad 60 društev. V Galiciji je pričelo stavko mnogo delavcev na polju. Židje so ondi plačevali kmetske delavce po 20, 15, da celo z 8 krajcarji na dan! Sedaj so dosegli ondi vsaj povišanje plače za 50 %. — Preiskavo o napadu anarhistov na cerkev v Aubersville je vodil pošten uradnik in zasledil, da anarhisti nameravajo napasti pariškega nadškofa Richarda, ko bi na novo blagoslovil cerkev. Ker je uradnik o nameravanem atentatu obvestil nadškofa, je francoska vlada uradnika odstavila. Lepa „svoboda“ za — anarhiste! — Amerikanec Hell je našel apnenec, ki je po raznih preparacijah razpal v tenke niti, ki so se pokazale varne proti ognju. Tako se bodo dobila zagrinjala, katerih se ogenj ne bode prijel. — Na pariško razstavo pride 26. t. m. 2000 angleških delavcev. Pot in hrano so jim plačali njihovi delodajalci. — Graški natakariji so pričeli borbo proti natakaričam. — Vozniki v Gradcu so si ustanovili zadrugo, po kateri si skupno preskrbujejo potrebščine. — Izbiranje smodk so v Brnu prepovedali iz zdravstvenih oziror.

Kolarski vajenec iz poštene družine se vsprejme. Več pove delavsko tajništvo. Išče se tudi mizarski učenec.

Zahvala.

Za prirčno sočutje mej boleznijo in ob smrti našega iskreno ljubljenega, nepozabnega sina, brata, svaka in strija, gospoda

Ivana Peterca

za mnogobrojno udeležbo od blizu in od daleč na zadnji kratki, vender za nas pretužni poti, istotako, za dobrotno darovane krasne vence izrekamo s tem svojo najtoplejšo zahvalo.

V Ljubljani, dne 12. maja 1900.

Rodbini Peterca-Pollak.

Eden ali dva

učenca

iz poštene hiše se sprejmeta takoj za kolarsko obrt. Kje, pove upravništvo lista.

Največji izbor.



Letovičarjem!

V župnišču na Dobrovi pri Ljubljani se dve čisto prenovljeni sobi z lepim razgledom za to poletje v najem oddasti. — Vožna pošta v Ljubljano vsaki dan. 21 (3-1)

Domača umetnost!

Domača umetnost!

Podobarski in pozlatarski atelje

Andrej Rovšek

v Ljubljani Kolodvorske ulice št 22

v hiši gospé Wessner-jeve

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila za izvrševanje vsakovrstnih, strogo po umetnostnih načelih izgotovljenih lesenih oltarjev v raznih slogih, kipov in svetniških soh od kamena, marmorja, gipsa ali lesa itd.

10 (11)

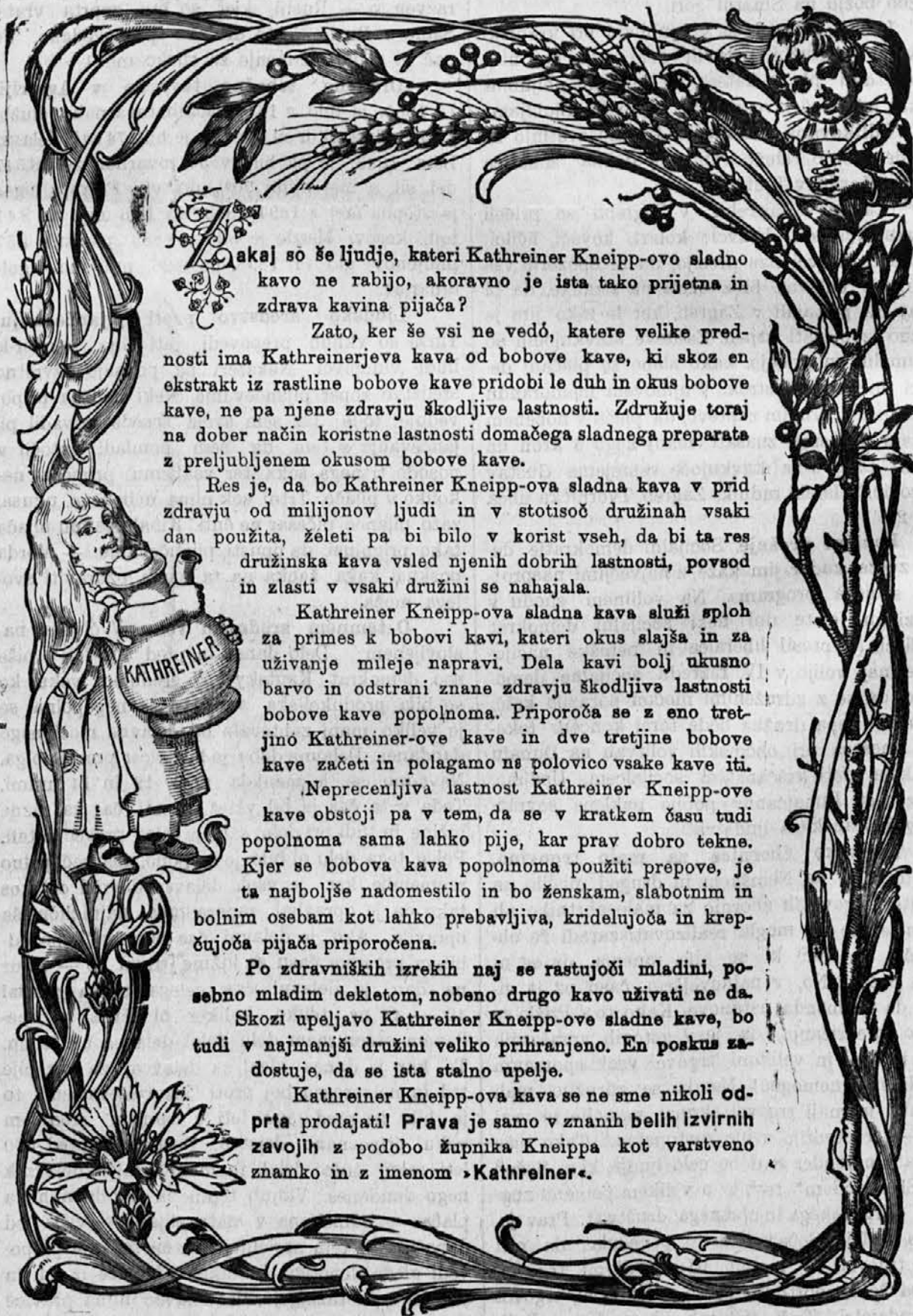
Priznalno pismo:

Blagorodni gospod! Altar presv. Trojice, katerega ste naredili za tukajšnje župno cerkev, je pravi umotvor ter kaže, ne samo v celoti, temveč tudi v svojih posameznih delih lepo pravilnost, solidnost in trpežnost. Na opazovalca napravlja izvanredno prijeten utis in hvali svojega mojstra. Vsled tega Vam izrekam svojo popolno zadovoljnost in zahvalo ter si štejem v dolžnost, da Vas svojim sobratom kar najtoplejšo priporočam za podobno delo.

Z odličnim spoštovanjem Vam udani

Martin Poljak,
župnik

Ajdovec, 20. okt. 1899.



Kakaj so še ljudje, kateri Kathreiner Kneipp-ovo sladno kavo ne rabijo, akoravno je ista tako prijetna in zdrava kavina pijača?

Zato, ker še vsi ne vedó, katere velike prednosti ima Kathreinerjeva kava od bobove kave, ki skoz en ekstrakt iz rastline bobove kave pridobi le duh in okus bobove kave, ne pa njene zdravju škodljive lastnosti. Združuje toraj na dober način koristne lastnosti domačega sladnega preparata z preljubljenim okusom bobove kave.

Res je, da bo Kathreiner Kneipp-ova sladna kava v prid zdravju od milijonov ljudi in v stotisoč družinah vsaki dan použita, želeti pa bi bilo v korist vseh, da bi ta res družinska kava vsled njenih dobrih lastnosti, povsod in zlasti v vsaki družini se nahajala.

Kathreiner Kneipp-ova sladna kava služi sploh za primes k bobovi kavi, kateri okus slajša in za uživanje mileje napravi. Dela kavi bolj ukusno barvo in odstrani znane zdravju škodljive lastnosti bobove kave popolnoma. Priporoča se z eno tretjino Kathreiner-ove kave in dve tretjine bobove kave začeti in polagamo na polovico vsake kave iti.

Neprecenljiva lastnost Kathreiner Kneipp-ove kave obstoji pa v tem, da se v kratkem času tudi popolnoma sama lahko pije, kar prav dobro tekne. Kjer se bobova kava popolnoma použiti prepove, je ta najboljša nadomestilo in bo ženskam, slabotnim in bolnim osebam kot lahko prebavljiva, kridelujoča in krepujoča pijača priporočena.

Po zdravniških izrekih naj se rastujoči mladini, posebno mladim dekletom, nobeno drugo kavo uživati ne da. Skozi upeljavo Kathreiner Kneipp-ove sladne kave, bo tudi v najmanjši družini veliko prihranjeno. En poskus zadostuje, da se ista stalno upelje.

Kathreiner Kneipp-ova kava se ne sme nikoli odprta prodajati! Prava je samo v znanih belih izvornih zavojih z podobo župnika Kneippa kot varstveno znamko in z imenom »Kathreiner«.